

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТОВАРИСТВО ПСИХОЛОГІВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. СКОВОРОДИ
Кафедра психології

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ
І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ НАПН УКРАЇНИ
АСОЦІАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПСИХОЛОГІВ ХАРКОВА
МІЖРЕГІОНАЛЬНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СПРІЯННЯ РОЗВИТКУ СИМВОЛДРАМИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АРТ-ТЕРАПЕВТИЧНА АСОЦІАЦІЯ (ХАРКІВСЬКИЙ ОСЕРЕДОК)

*З нагоди 215 річниці ХНПУ імені Г.С.Сковороди,
130-ї річниці з дня народження І.А. Соколянського (1889-1960),
115-річчя В.І. Асніна (1904-1956),
95-річного ювілею А.В. Петровського (1924-2006)
та 25-річчя факультету психології і соціології*

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(Каталог психотехнологій; тези доповідей)

26 жовтня 2019 року

Харків – 2019

УДК 159.9.07
ББК 88

Рецензенти:

Бочелюк Віталій Йосипович – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Запорізького національного технічного університету

Євдокимова Наталя Олексіївна – доктор психологічних наук, професор, проректор з наукової та міжнародної діяльності Міжнародного класичного університету імені Пилипа Орлика

Романовський Олександр Георгійович, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами Національного технічного університету «ХПІ»

Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, протокол № 7 від 28.10.2019 року

ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ (каталог психотехнологій; тези доповідей): матеріали ІІІ міжрегіональної наук.-практ. конф., м. Харків, 26 жовтня 2019 р., ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Харків: Діса плюс, 2019. 248 с.

ISBN 978-617-7645-81-7

У збірнику представлено матеріали науково-практичної конференції «**ХАРКІВСЬКИЙ ОСІННІЙ МАРАФОН ПСИХОТЕХНОЛОГІЙ**», метою якої було висвітлення в рамках профорієнтації та просвітництва новітніх розробок у галузі психотехнологій, представлених на теренах України.

Перша частина збірника містить **Каталог психотехнологій** новітніх авторських розробок розвивальних, психокорекційних, діагностичних, тренінгових програм, методик, технік тощо, інформація про які подана у вигляді анотацій.

У другій частині розміщено тези доповідей, які містять результати науково-практичних розробок учасників конференції.

Матеріали конференції віддзеркалюють результати сучасних досліджень у галузях теоретичної та прикладної психології.

Для науковців, викладачів, аспірантів та магістрантів, студентів гуманітарних спеціальностей, практичних психологів, вихователів, соціальних та медичних працівників.

Матеріали друкуються в авторському варіанті з правками редколегії.

ISBN 978-617-7645-81-7

УДК 159.9.07
ББК 88

© ХНПУ імені Г.С.Сковороди, 2019
© Колектив авторів, 2019
© Єльчанінова Т.М. (оформлення, обкладинка, Ψ-емблема), 2019

Тарасова Т.Б. Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Методика викладання психології у вищій школі» для змішаного навчання.....	60
Туркова Д. М. Методика діагностики «Сприймання образу тіла дитиною»	63
Хомуленко Т.Б. Психосоматичний підхід до характеристики змісту оздоровчої психотехнології: базові дефініції	64
Хомуленко Т.Б., Фоменко К.І., Миронович Б.С. Семантичний диференціал «Ставлення до тіла»	66
Цигичко Т.П. Казкотерапія в роботі з дітьми дошкільного віку	66

Частина 2. ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

Абсальямова Л. М. Особистісні детермінанти розладів харчової поведінки	73
Аркатова О.С. Категорія невизначеності в дослідженнях життєвого простору особистості.....	77
Балабай І. С., Малихіна О. Є. Психологічні особливості поведінки лідерів у конфліктних ситуаціях	78
Ветрова Н.В. Психологічні особливості розвитку мотивації підприємницької діяльності в студентському віці: актуальність проблеми	80
Воловик А. С. Особливості невротичних реакцій студентів	82
Галата О.С. Розробка методики діагностики особливостей завзятості у навчальній діяльності студентів та школярів	85
Галушко С.М. Роль сімейно-родинної прив'язаності у становленні особистості молодшого школяра	90
Гармаш О.В. Рушійні кроки змін у педагогічній діяльності на шляху до Нової української школи: психологічний контекст	92
Гога Н.П. Место тривожності в процесі формування соціального довіря.....	96
Даниленко Н.В. Теорія інстинктів в.і. гарбузова як ресурс особистості.....	99
Даниленко Н.М. Особливості ставлення до зовнішності дівчат юнацького віку з різним співвідношенням задоволеності та стурбованості зовнішнім виглядом	102
Дейниченко Л.М. Розвиток комунікативної компетентності майбутніх психологів ..	105
Диаб Набил. Время как фактор ценности собственной жизни.....	110
Долусова Н.М. Йога як метод впливу на тривожність особистості.....	116
Дорожко І.І., Довженко О.О. Булінг в освітньому просторі: реалії сьогодення.....	117
Сльчанінова Т.М. Аналіз взаємозв'язку гніву, агресивності та індивідуально-психологічних особливостей особистості студенток-психологинь	121
Єрмоленко К.В. Психологічне становлення соціальної креативності майбутніх психологів як невід'ємна частина професійної підготовки	123
Жванія Т.В., Волкова О.Г. Емоційна готовність майбутніх психологів до професійної діяльності : діагностика і формування	126
Ілляшенко Т. Д., Жук Т. В. Проблема психолого-педагогічної допомоги батькам, які виховують дітей з особливими освітніми потребами	131
Каменчук Т.Д. Рівнева модель засвоєння просторових знаків та символів як психолого-педагогічна технологія для роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями	135
Кисельов К.С., Саврасов М.В. Креативність особистості майбутнього вчителя початкових класів як запорука його професійної адаптації.....	139

забезпечити готовність студентів-магістрантів до майбутньої професійної діяльності викладача психології у ЗВО.

Навчальний контент представлений з використанням елементів дистанційного курсу: завдання, лекція, семінар, глосарій, тест і ресурсів: книга, сторінка і гіперпосилання. В курсі використовуються прийоми інфографіки, гейміфікації, відео та мультимедійних презентацій. Курс розміщено на сайті дистанційної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

**МЕТОДИКА ДІАГНОСТИКИ «СПРИЙМАННЯ ОБРАЗУ ТІЛА ДИТИНОЮ»
МЕТОДИКА ДІАГНОСТИКИ «ВОСПРІЯТТЯ ОБРАЗУ ТЕЛА РЕБЕНКОМ»
METHODS OF DIAGNOSTICS CHILD'S BODY IMAGE PERCEPTION**

© Туркова Д. М., м. Кривий Ріг – м. Харків

tdariamail@gmail.com

Діагностична методика «Сприймання образу тіла дитиною» є модифікацією 2-х відомих методик: САРТ, в адаптації В. Г. Сахорової*, і методики «Малюнок Людини» К. Маховер на основі тесту Ф. Гудінаф**. На відміну від класичного застосування методики САРТ, в нашому варіанті, не пропонуються готові бланки з малюнками жіночого/чоловічого тіла, натомість дитина має намалювати людину самостійно (як в методиці «Малюнок людини») і розфарбувати її, використовуючи колірну гамму методики САРТ.

Інтерпретація робиться шляхом привласнення балів за структурні компоненти малюнка (за методикою К. Маховер), за якими можна судити про розумовий розвиток дитини; якісний аналіз образу Я дитину по компонентах малюнка і показник задоволеності зонами тіла у відповідність з обраним кольором для розфарбування (за методикою САРТ).

Методика призначена для діагностики сприймання образу тіла дитиною дошкільного і молодшого шкільного віку. За діагностичними параметрами методики ми говоримо саме про образ тіла, адже в зазначений віковий період Я-концепція знаходиться лише в стані розвитку, проте проєктивний характер діагностичного матеріалу закладає тенденції до вивчення образу Я дитини та тілесного Я зокрема.

Інструкція: попросіть дитину намалювати на альбомному аркуші людину своєї статі і розфарбувати її використовуючи на свій розсуд лише 5 кольорових олівців, а саме: блакитний, зелений, чорний, жовтий та червоний.

На рис.1. подається приклад виконання методики дітьми. Ліворуч – малюнок хлопчика віком 4 роки і 11 місяців, праворуч – 6 років і 7 місяців.

Рис.1. Приклад виконання методики «Сприймання образу тіла дитиною»

📖*Тест «Колір незадоволення власним тілом» (САРТ) (в адаптації В. Г. Сахарової) // Хомуленко Т. Б. Психосоматика: культурно–історичний підхід: Навч.–метод. посіб. / Т. Б. Хомуленко, І. О. Філенко, К. І. Фоменко, О. С. Шукалова, М. В. Коваленко. Х.: «Діса плюс», 2015. С.132–140.

📖**Тест «Рисунок человека» // Тейлор К. Психологические тесты и упражнения для детей (книга для родителей и воспитателей) М.: Апрель Пресс, 2002. 224с.

**ПСИХОСОМАТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗМІСТУ
ОЗДОРОВЧОЇ ПСИХОТЕХНОЛОГІЇ: БАЗОВІ ДЕФІНІЦІЇ
ПСИХОСОМАТИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ХАРАКТЕРИСТИКЕ СОДЕРЖАНИЯ
ОЗДОРОВИТЕЛЬНОЙ ПСИХОТЕХНОЛОГИИ: БАЗОВЫЕ ДЕФИНИЦИИ
PSYCHOSOMATIC APPROACH TO CHARACTERIZATION OF HEALTH
PSYCHOTECHNOLOGIES CONTENT: BASIC DEFINITIONS**

© Хомуленко Т.Б., м. Харків
kpp.khnpu@gmail.com

Оздоровча психотехнологія це комплекс психотехнік, спрямованих на забезпечення відновлення та збереження повноцінного функціонування організму, основаних на засобах:

- інтерналізації тілесного локусу контролю;
- релаксації;